

РИЗИКИ ІНВЕСТИЦІЙ У КРИПТОВАЛЮТУ

Колотій В. Ю.,

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

Науковий керівник: Єгорова О.В., к.е.н., доцент

Інвестиції уже не одне десятиліття є досить привабливим способом отримати пасивний дохід, маючи власний капітал. Існує досить велика кількість об'єктів для вкладання коштів: нерухомість, золото, корисні копалини, медицина, транспорт тощо.

Понад 10 років тому на інвестиційному ринку з'явився новий об'єкт, який має назву «криптовалюта». Можна говорити про те, що криптовалюта – це певний цифровий актив, який має вигляд комп'ютерного коду та облік якого повністю децентралізований (тобто немає ніякого єдиного «центру», який би випускав криптовалюту).

Наразі криптовалютна галузь набуває все більшої популярності та привертає до себе чималу увагу інвесторів. Ринок налічує вже близько тисячі різноманітних криптовалют, наприклад, Bitcoin, Ethereum, XRP, Tether, EOS, Stellar, Monero, Cardano, TRON тощо.

Як і всі інші високоприбуткові інструменти, криптовалюти пов'язані з високим ризиком. До основних ризиків, що стосуються криптовалют можна віднести наступні:

- цінова волатильність;
- втрата криптовалют;
- відсутність забезпеченості;
- відсутність захисту прав споживача;
- відсутність законодавства;
- регулювання та оподаткування валюти;
- високі комісії за проведення транзакцій;
- відсутність гарантій щодо повернення інвестованих коштів тощо.

Найпершим з ризиків, з яким може зіткнутися власник криптовалют, є цінова волатильність, тобто нестабільний курс. Волатильність криптовалют дуже висока у порівнянні з іншими інвестиційними активами, вона може перевищувати 60% річних. Розглянемо цей ризик віртуальних грошей на прикладі Bitcoin. Основними факторами, які впливають на мінливість вартості Bitcoin є великі обсяги біржових торгів, законодавчі ініціативи регулюючих органів, інтеграція віртуальної валюти з різними компаніями та багато інших. До того ж фахівці відзначають високу чутливість курсу Bitcoin навіть до новин. Особливо курс цієї валюти стає нестабільним, коли інвестори намагаються увійти чи вийти з ринку криптовалют.

Якщо переглянути вартість курсу Bitcoin навіть за один місяць, можемо спостерігати постійні коливання валюти, не говорячи вже про триваліші

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (7 грудня 2021 р.)*

періоди. Зокрема, можна помітити, що на 31 жовтня 2021 року ціна Bitcoin становила 60870,00 доларів, у порівнянні з 1 жовтнем 2021 року (48069,00 доларів), вона зросла на 12801,00 доларів. Однак в цей період курс Bitcoin не лише зростає: наприклад, найбільша його ціна становила 66092,00 доларів станом на 20 жовтня, а найменша – 48069,00 доларів на початок періоду [1].

З одного боку, коливання ціни криптовалюти служить на руку досвідченим інвесторам (хоча не завжди), а з іншого боку, новачки в таких ситуаціях досить часто піддаються паніці й швидко втрачають вкладені кошти.

Наступним не менш важливим ризиком щодо віртуальних коштів є їх втрата. Адже довести своє право володіння втраченими коштами, неможливо, тому що всі транзакції, які з ними пов'язані є анонімними. Втрата криптовалюти може статися як внаслідок хакерських втручань, шахрайства, так і внаслідок власної неухважності та необережності.

Хакерські атаки, різного роду зломи та інші види злочинної діяльності досить розповсюджене явище у криптовалютній галузі. Унаслідок таких порушень безпеки, інвестори зазнають великих втрат, оскільки їхні активи викрадаються і повернути їх неможливо [2].

Шахрайство також широко розповсюджене в криптогалузі. Це можна спостерігати на прикладі так званих «експертів у криптовалютах». Вони обіцяють інвесторам отримати надзвичайно високі прибутки, а потім, як правило, не можуть втілити в реальність свої обіцянки [2].

Як вже зазначене вище, причиною втрати коштів може бути також власна неухважність та необережність. Наприклад, інвестор може забути код доступу до електронного кабінету, тобто до гаманця криптовалюти. Також до втрати файлів з секретними ключами може призвести поломка жорсткого диску тощо.

Відсутність гарантій повернення вкладених коштів – це ще одна негативна сторона в інвестуванні в дану галузь. Так як заощадження, які мають форму криптовалюти, не визнаються банківськими депозитами, вони не можуть гарантуватися Фондом гарантування вкладів фізичних осіб. Тобто кошти, вкладені в криптовалюту, після її втрачання інвестору не повертаються [3].

Неприємним фактом для користувачів криптовалюти є відсутність захисту їх прав. Адже криптовалюта не надає жодного захисту прав споживачів. Цей факт є наслідком відсутності гарант-посередника. Через це проведені транзакції неможливо скасувати. Якщо ж здійснена транзакція була невдалою для власника, все що він може зробити в цьому випадку – це самостійно спробувати переконати одержувача коштів повернути їх.

Також для власників віртуальної валюти великим мінусом є високі комісії за проведення транзакцій. Проводити дрібні транзакції цієї валюти зовсім не вигідно, тому що розмір стягнутої комісії може перевищувати саму суму, на яку було здійснено транзакцію.

Ще одними з важливих факторів, що підкреслюють негативний бік інвестицій в криптовалюту, є її невизначений правовий статус, відсутність законодавства, відсутність інфраструктури та оподаткування. Наразі в Україні

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (7 грудня 2021 р.)*

підняте питання щодо покращення стану чи розв'язання цих проблем найближчим часом. 8 вересня Верховна Рада ухвалила Закон «Про віртуальні активи». Цей закон передбачає встановлення правового регулювання криптосфери та легалізацію криптовалюти в Україні. Згідно з Законом буде визначено сферу застосування віртуальних коштів, їх правовий режим, учасників ринку криптовалюти, їх права та обов'язки, послуги з обміну, загальні принципи державного регулювання обороту криптовалют, органи, які здійснюють регулювання у цій сфері тощо [4].

Українські економісти запевняють, що криптовалюта – це гроші майбутнього, хоча визнають, що вона ненадійна, адже віртуальна та не контрольована.

Отже, можна зробити висновок про те, що результат від інвестицій в криптовалюту неможливо передбачити. На цьому можна як і добре збагатитися, так і втратити велику суму коштів. В реальному житті ризиків ще забагато, аби спокійно інвестувати великі кошти в криптовалюту. Слід пам'ятати, що перш ніж десь вкласти свої кошти, потрібно ретельно вивчати всю інформацію, адже статистика незадовільна: з 10 інвесторів виграє лише один.

Список використаних джерел

1. Курс Bitcoin до долара. Мінфін. *веб-сайт*. URL: <https://minfin.com.ua/ua/currency/crypto/bitcoin/2021-10-01/> (дата звернення: 31.10.2021);

2. Едвард Дубинський: чи є сенс інвестувати у Bitcoin або в інші криптовалюти. *finance.ua. веб-сайт*. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/482761/edvard-dubynskij-chy-ye-sens-investuvaty-u-bitcoin-abo-v-inshi-kryptovalyuty> (дата звернення: 30.10.2021);

3. Лисенко С. Правовий захист операцій із криптовалютами: примарний чи реальний? Національна Асоціація Адвокатів України. *веб-сайт*. URL: <https://unba.org.ua/publications/6558-pravovij-zahist-operacij-iz-kriptoalyutami-primarnij-chi-real-nij.html> (дата звернення: 30.10.2021);

4. Рада ухвалила закон про легалізацію криптовалюти. Укрінформ. *веб-сайт*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3312023-rada-uhvalila-zakon-pro-legalizaciju-kriptoaluti.html> (дата звернення: 31.10.2021).